

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Jozefinstituut te KONTICH

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 30511-123281

Instellingsnummer 30511

Instelling Sint-Jozefinstituut

Directeur Wouter VAN LOOY

Adres Gemeenteplein 8 - 2550 KONTICH

Telefoon 03-457.77.97

Fax 03-458.53.54

E-mail secretariaat@sjj.be

Website <http://www.sjj.be>

Bestuur van de instelling VZW OZCS Zuid-Antwerpen

Adres Gemeenteplein 8 - 2550 KONTICH

Scholengemeenschap SGKSO Kontich - Hove

Adres Pierstraat 1 - 2550 KONTICH

CLB Vrij CLB 2 Antwerpen - Middengebied

Adres Sint-Benedictusstraat 14_B - 2640 MORTSEL

Dagen van het doorlichtingsbezoek 27-11-2017, 28-11-2017, 29-11-2017, 30-11-2017, 01-12-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 01-12-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 18-12-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever David VROMANT

Teamleden Serge SAUBAIN, Hilde VAN HOUTE, Erik VAN NIEUWENHUYZE,
Vinciane VANDERHEYDE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (D/2010/7841/001)	8
4.1.1.2 Bedrijfseconomie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2005/0279/014)	10
4.1.1.3 Aardrijkskunde in aso tweede graad (leerplan D/2012/7841/002)	11
4.1.1.4 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel-talen en in tso derde graad in de studierichting Secretariaat-talen (leerplan D/2012/7841/066 en D/2014/7841/009)	12
4.1.1.5 Informatica in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2011/7841/045)	15
4.1.1.6 Natuurwetenschappen in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (D/2015/7841/015)	17
4.1.1.7 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wiskunde en Humane wetenschappen (leerplan D/2004/0279/028)	19
4.1.1.8 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichting Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2012/7841/023)	20
4.1.1.9 Economie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/051)	22
4.1.1.10 Frans in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan D/2012/7841/058)	23
4.1.1.11 Toegepaste informatica in tso derde graad in de studierichting Informaticabeheer (leerplan D/2015/7841/003)	26
4.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	28
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	30
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	31
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	32
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	33
5.1 Evaluatiepraktijk	33
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	35
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	38
7.1 Wat doet de school goed?	38
7.2 Wat kan de school verbeteren?	38
7.3 Wat moet de school verbeteren?	38
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	39
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	39

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Het Sint-Jozefinstituut eerste graad (instellingsnummer 123281) en het Sint-Jozefinstituut (instellingsnummer 30511) vormen een pedagogisch geheel dat gelegen is op eenzelfde campus in het centrum van Kontich. Samen bieden ze een A- en een B-stroom en verschillende studiegebieden in het aso, bso en tso aan. In wat volgt wordt met het Sint-Jozefinstituut het pedagogisch geheel bedoeld. De onderwijsinspectie kan om juridische redenen enkel verslag uitbrengen per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van het aanbod en de schoolwerking is het noodzakelijk om de verslagen van de twee schoolnummers door te nemen.

2 SAMENVATTING

Het pedagogisch geheel werkt onder leiding van een algemeen directeur, bijgestaan door drie graaddirecteurs die zich als het directieteam profileren. De directeur van de eerste graad is administratief de directeur van de school met instellingsnummer 12328. Twee jaarbegeleiders en twee graadcoördinatoren staan het directieteam bij. Samen vormen ze het pedagogisch beleidsteam. Het directieteam staat open voor externe evaluatie en feedback. De school streeft consequent het pedagogisch project na, dat gebaseerd is op het opvoedingsproject van de Onderwijsinstellingen van de Zusters der Christelijke Scholen van Vorselaar. Dit vertaalt zich in een grote aandacht voor het welbevinden van de leerlingen, de zorg voor een hartelijk en leerlinggericht schoolklimaat en heel wat initiatieven tot onderwijskundige vernieuwing binnen een aantal vakken en projecten. De inzet en het engagement van de meeste leden van het schoolteam vormen daarbij een troef. Het beleid investeert in de uitvoering van een masterplan om de schoolinfrastructuur in de komende jaren verder uit te bouwen.

Het onderzoek naar de realisatie van de onderwijsdoelstellingen gebeurde aan de hand van een selectie van vakken in de verschillende graden en studiegebieden van het pedagogisch geheel. Daaruit blijkt dat de school de leerplandoelstellingen voor de meeste onderzochte vakken en structuuronderdelen voldoende realiseert. Voor een aantal vakken is de materiële ondersteuning van de leerplanrealisatie wel voor verbetering vatbaar. Voor enkele vakken stelt de onderwijsinspectie tekorten vast die opvolging vereisen. De tekorten zijn voornamelijk te wijten aan een onvoldoende leerplangerichte aanpak, waardoor zich leemten voordoen op het vlak van het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk.

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) voldoende na vanuit een schooleigen visie op brede vorming. Haar aandacht voor 'Samen leren, samen leven' krijgt een duidelijke vertaling binnen de context 'Omgeving en duurzame ontwikkeling'. Leerlingen zorgen mee voor een leefbare, milieubewuste en propere school. Ook het 'leren leren' krijgt een voldoende invulling in de drie graden. De leerlingen leren het werk plannen en ze worden gericht ondersteund om een goede studiemethodiek te verwerven. Algemeen voldoet de concretisering van het 'leren leren' in de vakken maar in een aantal vakken zijn hiervoor nog mogelijkheden tot verbetering.

Uit het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving blijkt een consequente systematiek op het vlak van opsporing en beheersing. De onderwijsinspectie heeft er vertrouwen in dat de school in staat is om de nog aanwezige tekorten weg te werken.

Binnen het kwaliteitsonderzoek onderzocht de inspectie het proces evaluatiepraktijk. De school heeft een visie op evalueren ontwikkeld, die afgestemd is op de eigenheid en finaliteit van haar onderwijsvormen en

studierichtingen. Binnen heel wat studierichtingen en vakken maakt de evaluatiepraktijk deel uit van het onderwijsleerproces. Het schoolbeleid rekent hoofdzakelijk op de professionaliteit van de vakgroepen en de leraren om hun evaluatiepraktijk af te stemmen op de leerplandoelstellingen en om de validiteit ervan te garanderen. De structurele en concrete ondersteuning op klasniveau vanwege de school is hierbij veeleer beperkt. Uit het onderzoek van de geselecteerde vakken blijkt dat de evaluatiepraktijk in een aantal gevallen niet of slechts nipt voldoet omdat ze onvoldoende uitgaat van de leerplandoelstellingen. Op het vlak van de interne doorstroming en de resultaten in het vervolgonderwijs boekt de school gunstige resultaten.

Op schoolniveau gebruikt de school systematisch data met het oog op verdere schoolontwikkeling. Een cel data ondersteunt de schoolleiding hierbij. De doelgerichte aanpak van de zorg voor de risicoleerlingen is daar een voorbeeld van. Ook sommige vakgroepen hebben hier al een kwaliteitsvol traject afgelegd. In andere vakgroepen is reflectie onvoldoende ingeburgerd om het onderwijsproces te bewaken en zo te werken aan een systematische en cyclische kwaliteitszorg tot op de klasvloer. De school staat voor de uitdaging om een planmatige en gefaseerde aanpak van de aanwezige beleidsprioriteiten uit te werken binnen alle vakgroepen, met aandacht voor de onderwijskundige processen.

De beide administratieve scholen respecteren de regelgeving en krijgen een gunstig advies voor de overige erkenningsvoorwaarden. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' levert ook een gunstig advies op. Op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie van natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom besluit de onderwijsinspectie de doorlichting van het Sint-Jozefinstituut eerste graad (instellingsnummer 123281) met een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'. Ook het Sint-Jozefinstituut (instellingsnummer 30511) heeft een beperkt gunstig advies op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie van natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom, informatica in tso tweede graad in de studierichting Handel en aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichting Wetenschappen-Wiskunde. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat ze de vastgestelde tekorten in voldoende mate heeft weggewerkt.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	natuurwetenschappen	
Graad 1 Moderne wetenschappen	natuurwetenschappen	
Graad 1 Sociale en technische vorming	natuurwetenschappen	
Graad 2 ASO Economie	aardrijkskunde	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	aardrijkskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	aardrijkskunde	
Graad 2 TSO Handel		bedrijfseconomie, informatica
Graad 2 TSO Handel-talen	Frans	Frans
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	natuurwetenschappen	natuurwetenschappen
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	aardrijkskunde	economie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	aardrijkskunde	economie
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	aardrijkskunde	
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	aardrijkskunde	aardrijkskunde
Graad 3 BSO Kantoor	Frans	Frans
Graad 3 TSO Informaticabeheer		toegepaste informatica
Graad 3 TSO Secretariaat-talen	Frans	Frans

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (D/2010/7841/001)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De uitrusting ondersteunt de realisatie ervan onvoldoende.

Onderwijsaanbod	Vorig schooljaar vormde het leerwerkboek een sterkere leidraad dan het leerplan. Hierdoor is het aanbod niet afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De focus lag meer op begrippen en terminologie dan op de natuurwetenschappelijke vorming en op de leerstrategieën in de leerplandoelstellingen. Bovendien werkte de gerichtheid op het leerwerkboek een onevenwichtig aanbod in de hand. Een aantal onderwerpen zoals het thema voortplanting kwamen verhoudingsgewijs meer aan bod dan andere. Vooral in het tweede leerjaar leidde dit in alle lesgroepen tot een onvoldoende aanbod van de leerplandoelstellingen rond 'De mens gebruikt wetenschappelijke principes om te voorzien in zijn behoeften'. Voor dit schooljaar heeft de vakgroep het aanbod kritisch bekeken. Het resultaat daarvan is vooral merkbaar in het tweede leerjaar, waar het leerwerkboek wijzigde en het aanbod nu veel meer gericht is op de natuurwetenschappelijke vorming en de basisdoelstellingen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De leraren hebben nog onvoldoende werk gemaakt van de integratie van de wetenschappelijke vaardigheden in het onderwijsaanbod. De leerlingen doen weinig ervaringen op in de proefondervindelijke opbouw van kennis en oefenen de wetenschappelijke vaardigheden beperkt tijdens een aantal leerlingenproeven en de biotoopstudie. Dit heeft onder meer te maken met de infrastructuur en ook met de gerichtheid op het leerwerkboek, dat vooral in het eerste leerjaar veel begrippen omvat. Het hanteren van zoekkaarten is bijvoorbeeld ongeschikt aan de kennis over varianten van bijvoorbeeld wortelvormen en bladranden.

De leerplandoelstellingen over wetenschap en samenleving krijgen onder meer vorm aan de hand van opdrachten zoals de open opdracht rond biodiversiteit. Die opdracht zet leerlingen sterk aan tot kritisch en creatief nadenken aan de hand van open vragen. De leraren integreren deze doelstellingen ook via de onderwerpen van het vak. Een aantal van hen koppelen bovendien wetenschappelijke concepten aan dagelijkse waarnemingen en gewoonten uit de leefwereld van de leerlingen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De lessen vinden plaats in ofwel het biologielokaal ofwel een gewoon klaslokaal. Beide lokalen ondersteunen de realisatie van de leerplandoelstellingen voor natuurwetenschappen onvoldoende. Vanuit veiligheidsoverwegingen is het bovendien bijna onmogelijk om in het gewone klaslokaal met grote groepen leerlingen proefondervindelijk te werk te gaan. Het lokaal is ook niet ideaal om leerlingen een goed beeld te geven van de natuurwetenschappen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De lokalen zijn uitgerust met een scherm en computer. Die zetten de leraren gepast in. Het gebruik van ICT door leerlingen tijdens de lespraktijk is beperkter; dit heeft te maken met het feit dat laptops moeten uitgeleend worden. Een aantal leraren maakt gebruik van de smartphones van de leerlingen. De knelpunten in het aanbod weerspiegelen zich in de evaluatie. Ook hier vormt het leerwerkboek een sterkere leidraad dan de leerplandoelstellingen. Het gevolg is een reproductiegerichte evaluatie die onvoldoende evenwichtig is en onvolledig. De leraren hebben in hun evaluatiepraktijk nog onvoldoende aandacht voor de werkwoorden in de leerplandoelstellingen. De vraagstelling op schriftelijke toetsen is bovendien niet steeds eenduidig. De leraren zorgen voor voldoende transparantie. De leerlingen weten wat ze moeten studeren. De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk en de vraagstelling op toetsen strookt met die op examens. Enkel de criteria voor de evaluatie van de algemene doelstellingen over de wetenschappelijke vaardigheden zijn minder duidelijk. Bovendien is er onvoldoende afstemming tussen de verschillende leerjaren of graden. Procesevaluatie zoals in het leerplan is aangegeven, komt onvoldoende aan bod.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het klasklimaat getuigt van een positief en ondersteunend leerklimaat. Over het algemeen hebben de leraren aandacht voor actieve werkvormen waardoor de leerlingen op meerdere momenten met elkaar in dialoog kunnen gaan. Hiermee komen de leraren tegemoet aan het leerplan dat ‘Leren in interactie’ naar voor schuift. In het tweede leerjaar zetten de leraren stappen om minder klemtoon te leggen op begrippen en staat de natuurwetenschappelijke vorming meer centraal in hun aanpak. De leraren voorzien ook in voldoende taalsteun, onder meer aan de hand van begrippenlijsten en visuele ondersteuning waaronder afbeeldingen, concrete materialen en modellen. De leraren gebruiken het leerwerkboek en de daarbij horende didactische materialen zoals het bordboek, om structuur te bieden voor de leerlingen. De stapsgewijze invulling van dat leerwerkboek werkt veeleer remmend op de onderzoekende en actieve aanpak en op het leerproces van de leerlingen. De vakgroep heeft gepast aandacht voor de VOET ‘leren leren’ maar vanuit een eigen visie op evalueren en verwerven van kennis binnen natuurwetenschappen. De focus ligt op samenvatten van kennis en memoriseren. Strategieën voor de verwerving van vaardigheden, zoals het hanteren van determineerkaarten, krijgen weinig aandacht.

De leraren natuurwetenschappen zijn begaan met de leerlingen. Het welbevinden van de leerling staat centraal. De leraren hebben aandacht voor de noden van individuele leerlingen en remediëren waar nodig.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

Op schoolniveau bestaat een schoolbrede vakgroep wetenschappen. Om graadeigen organisatorische en pedagogische items te bespreken, komen de betrokken leraren regelmatig informeel samen. Ze wisselen materiaal uit. Ze staan open voor elkaars expertise en sterktes.

De samenstelling van de vakgroep wetenschappen veranderde de voorbije jaren grondig, waardoor onder meer nieuwe ideeën hun intrede doen. De wijzigingen in het tweede leerjaar bevestigen de huidige dynamiek van de groep. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om zowel de evaluatiepraktijk als het onderwijsaanbod kritisch te bekijken en af te stemmen op de leerplandoelstellingen.

4.1.1.2 Bedrijfseconomie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2005/0279/014)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen op het gewenste beheersingsniveau. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het aanbod is nagenoeg volledig. Het beheersingsniveau is voor de meeste domeinen van leerplandoelstellingen voldoende afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. De leerlingen realiseren de meer theoretische leerplandoelstellingen op een concrete en praktijkgerichte wijze en in betekenisvolle contexten. Het 'peterschapsproject' en de verkoopoefening zijn voorbeelden van goede praktijk. De documentenstroom werd op zich volledig behandeld, maar de leerlingen kregen vorig jaar niet de gelegenheid om de documenten geautomatiseerd te verwerken. Nog tijdens de doorlichting heeft de vakgroep een oplossing gevonden om dit voor het huidige schooljaar wel mogelijk te maken. Voor boekhouden ligt de nadruk op het inzichtelijk werken doordat de leerlingen voortdurend gebruik maken van de boekhoudredenering. Door technische moeilijkheden kregen ze vorig jaar onvoldoende de gelegenheid om de verrichtingen te boeken met behulp van een didactisch boekhoudpakket. Voor het huidige schooljaar stellen deze problemen zich niet.

Uitrusting

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school voldoet aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. In alle vaklokalen beschikken de leraren over een pc met projectiemogelijkheid. Niet alle lestijden bedrijfseconomie zijn evenwel in computerlokalen ingeroosterd. Daardoor kunnen de leerlingen niet elke les beschikken over een individuele pc met internetaansluiting en de vereiste softwarepakketten.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie van het dagelijks werk gebeurt op basis van taken en toetsen. Door de geregelde feedback van de leraren hebben die een voldoende formatief karakter. Ook op de examens krijgen de leerlingen feedback. De theoretische leerplandoelstellingen worden zowel op de toetsen als op de examens doorgaans voldoende toepassingsgericht en in contexten bevraagd. Ook voor boekhouden is de evaluatie voldoende praktijkgericht. De toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld en bevatten een puntenverdeling per vraag.

De examenopgaven zijn echter nodeloos uitgebreid. De projecten worden correct geëvalueerd met aandacht voor zowel het proces als het product.

Leerbegeleiding	De meeste lessen verlopen rustig en in een aangename sfeer. De leerlingen zijn actief bij het lesgebeuren betrokken. Ze krijgen voldoende de gelegenheid om de leerstof individueel of in groepjes in te oefenen. Het cursusmateriaal is gestructureerd en de leerlingen weten op voorhand wat van hen verwacht wordt voor de toets of het examen. De leraren bieden heel wat extra materiaal aan via de elektronische leeromgeving. De vakgroep levert ook veel inspanningen om met de grote verschillen in beginsituatie tussen de leerlingen om te gaan. Voor instromers uit andere studierichtingen is er een structurele inhaalklas voor boekhouden. Leerlingen die extra uitleg wensen kunnen op verschillende momenten bij de leraren terecht. Dit aanbod blijkt voor sommige leerlingen evenwel te vrijblijvend te zijn. In het tweede leerjaar van de graad halen verschillende leerlingen een onvoldoende voor bedrijfseconomie. De vakgroep staat voor de uitdaging om ook binnen de lessen vormen van differentiatie in te bouwen die de leeromgeving voor alle leerlingen voldoende krachtig maken.

4.1.1.3 Aardrijkskunde in aso tweede graad (leerplan D/2012/7841/002)

Voldoet

Het aanbod is leerplangericht en voldoende volledig. De evaluatie levert voldoende betrouwbare scores op.

Onderwijsaanbod	De leerplandoelstellingen worden doelgericht uitgewerkt, zowel wat inhouden als wat leeractiviteiten betreft. Nagenoeg alle thema's komen volledig en evenwichtig aan bod. Enkele doelstellingen uit het thema 'Aantrekkelijke landschappen en toerisme' en het opbouwen en vergelijken van facetkaarten, die op het einde van het schooljaar gepland zijn, worden evenwel minder diepgaand uitgewerkt. Dit komt door het onvoldoende bewaken van de timing bij het opnemen van uitbreidingsdoelstellingen in de loop van het schooljaar. Er is aandacht voor het zelfstandig werk van de leerling en voor actualiteit. De vakgroep integreert aardrijkskundige accenten in de buitenschoolse activiteiten in beide leerjaren.
Uitrusting	De lessen zijn geroosterd in een vaklokaal dat aangekleed is als een aangename leeromgeving. De ICT-uitrusting met internettoegang voor frontaal gebruik wordt ingezet voor de ondersteuning van de les. De minimale materiële vereisten zijn aanwezig, maar de wandkaart is weinig gebruiksvriendelijk opgesteld.
Evaluatiepraktijk	De evaluatie gebeurt op basis van toetsen, taken en examens.
	De opdrachten en de meeste vragen zijn duidelijk geformuleerd, de puntenverdeling is aangegeven. Ze gaan voldoende uit van de leerplandoelstellingen. Het aandeel van parate kaartkennis in het puntentotaal is evenwel aanzienlijk. Op basis van de atlas en bijkomend bronnenmateriaal worden zowel kennis, vaardigheden als inzicht getoetst. De correctie levert

voldoende betrouwbare scores op voor de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken.

Leerbegeleiding	De leerlingen beschikken over een atlas en goed gestructureerd cursusmateriaal. Voor de excursie in het eerste leerjaar is een ondersteunende werkbundel uitgewerkt. Door middel van onderwijsleergesprekken op basis van geprojecteerde bronnen, afgewisseld met leerlingactieve werkvormen, verwerken de leerlingen de inhoud. Ze worden goed ondersteund in hun denk- en leerproces. De leerlingen weten goed wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens en kunnen rekenen op feedback.
<i>Preventief</i>	
<i>Curatief</i>	

4.1.1.4 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel-talen en in tso derde graad in de studierichting Secretariaat-talen (leerplan D/2012/7841/066 en D/2014/7841/009)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is voldoende gericht op het verwerven van functionele taalvaardigheid. De evaluatie is voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. De meerderheid van de leerlingen behaalt voldoende resultaten. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod	In de studierichting Handel-talen is het onderwijs gericht op het verwerven van communicatievaardigheid. Grammatica en woordenschat worden geoefend in functionele communicatiesituaties. Hierbij is er ook aandacht voor de handelstaal.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De leerlingen oefenen de luister- en leesvaardigheid voldoende op het juiste verwerkingsniveau. De variatie in tekstsoorten is voor verbetering vatbaar. Voor luisteren komen er weinig argumentatieve en prescriptieve teksten aan bod en voor lezen te weinig prescriptieve en artistiek-literaire. Op basis van dialoogjes trainen de leerlingen de mondelinge interactie. Ze vertonen spreekdurf. De leerlingen oefenen de schrijf- en spreekvaardigheid frequent. Toch vertoont het onderwijs hier nog een aantal lacunes. De volgende leerplandoelstellingen komen niet aan bod: argumenteren (spre 8); verslag uitbrengen (spre 6); samenvatten (schrij 5 en spre 5). De leerlingen reflecteren over de eigenheid van de spreek- en schrijftaal. Het consequente gebruik van het Frans als instructietaal in de lessen varieert per leraar.

In de studierichting Secretariaat-talen werken de leerlingen intensief aan het verwerven van de vijf taalvaardigheden. Het consequent gebruik van de instructietaal Frans tijdens de lessen ondersteunt de leerplanrealisatie. De samenhang tussen het inoefenen van de kenniscomponent en de vaardigheden is voldoende aanwezig. Nagenoeg alle leerplandoelstellingen worden aangeboden. De zakelijke component komt voldoende aan bod. Verder komen er ook actuele thema's aan bod die aansluiten bij de interesses van de leerlingen. De leerlingen oefenen de luister- en leesvaardigheid voldoende op het juiste verwerkingsniveau. De variatie in tekstsoorten is voor verbetering vatbaar. Voor de mondelinge interactie en de spreekvaardigheid oefenen de leerlingen alle leerplandoelstellingen op het juiste verwerkingsniveau. Het schrijfvaardigheidsonderwijs vertoont hiaten. Het samenvatten (schr 5) en argumenten formuleren (schr 8) komen te weinig aan bod. Ook het aanbod van

zakelijke brieven blijft beperkt. De vakgroep besteedt bij productieve vaardigheden veeleer beperkt aandacht aan genreconventies en tekstopbouw. In het kader van de geïntegreerde proef voeren de leerlingen een aantal zinvolle opdrachten uit.

De lees- en luisterstrategieën zitten verwerkt in de vraagstelling bij de opdrachten in het leerboek. Het gericht werken aan strategieën voor schrijven en spreken blijft achterwege. Dankzij de recente invoering van een taalportfolio nemen de leerlingen kennis van de strategieën. Toch ontbreekt een meer procesmatige benadering waarbij de leerlingen strategisch leren handelen bij het uitvoeren van taaltaken en over hun aanpak reflecteren.

De leerlingen krijgen voldoende de kans om ondersteunende vakattitudes voor het leren van de taal te verwerven. Dit proces verloopt overwegend impliciet. Een gelijkgerichte aanpak van de reflectie over de vakattitudes op basis van transparante criteria ontbreekt nog in de vakgroep.

Door middel van het lesmateriaal maken de leerlingen voldoende kennis met cultuuruitingen en socio-culturele aspecten van de Franstalige wereld. Ook de uitstappen naar Franstalige regio's dragen bij tot het verwerven van de interculturele competentie en van de taalvaardigheid.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De vakgroep kiest ervoor om het accent te leggen op het leerproces door een systeem van gespreide evaluatie te hanteren. De verdeling van het gewicht over de kennis (30 %) en de vaardigheden (70 %) strookt met de vereiste van het leerplan om de vaardigheden centraal te stellen in het leerproces.

De beoordeling van de kenniscomponent gebeurt nauwkeurig en voldoende in samenhang met de vaardigheden in de studierichting Handel-talen. Naast de toetsing van kennis in ruimere communicatiecontexten treft men in de studierichting Secretariaat-talen toch nog vaak contextloze oefeningen aan op woordenschat en grammatica en ook veel vertaaloefeningen. Dit strookt niet met het leerplanconcept dat een functionele toetsing van de kennis vooropstelt. De berekening van de eindscore voor de kenniscomponent is voor verbetering vatbaar. Het aantal toegekende punten hangt af van het aantal bevraagde items en niet van de relevantie van het onderwerp in het totale leerproces. De vakgroep geeft een aantal punten op het invullen van het portfolio. Er is geen afspraak over het aandeel en de verrekening ervan, wat leidt tot wisselende praktijken.

De vijf taalvaardigheden worden voldoende geëvalueerd in beide studierichtingen. De hiaten in het aanbod van de vaardigheden weerspiegelen zich in de evaluatie (zie hierboven) en zijn te wijten aan een gebrek aan planning van de evaluatie. De vaardigheden worden frequent, maar niet altijd evenwichtig geëvalueerd in de studierichting Handel-talen. De luister-, de spreek- en de gespreksvaardigheid komen in de beoordeling minder aan bod dan de lees- en schrijfvaardigheid, niettegenstaande de afspraak in de vakgroep om alle vaardigheden even frequent te evalueren.

De vraagstelling is valide en de frequentie van de toetsing staat garant voor de globale betrouwbaarheid van de resultaten.

De leerlingen weten wat van hen wordt verwacht en op welke manier de beoordeling verloopt. De puntenverdeling is overwegend duidelijk. Het gebruik van scorewijzers met criteria is algemeen ingeburgerd. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie van de leraren. De gelijkgerichte scoring kan echter nog verbeteren. Over de evaluatiecriteria en wijze van scoring zijn er geen afspraken in de vakgroep.

De meeste leerlingen behalen voldoende tot goede studieresultaten. De resultaten zijn voldoende indicatief voor het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De preventieve leerbegeleiding komt tot uiting in het positieve leer- en leefklimaat in de lessen. De leerlingen worden aangemoedigd tot participatie. De lessen worden visueel ondersteund. De leerlingen krijgen studietips. De didactische werkvormen dragen bij aan het leerproces: het onderwijsleergesprek en het begeleid zelfstandig werken, individueel, in duo's of in groepjes wisselen elkaar af. In de derde graad leidt de invoering van het taalportfolio tot een vorm van begeleid zelfstandig leren, waardoor de leerlingen positief worden uitgedaagd om het eigen leerproces in handen te nemen. Ze leren op deze manier informatie te verwerven en verwerken, ontwikkelen reguleringsvaardigheden en leren probleemoplossend te werken. Dit is een voorbeeld van goede praktijk. De vakgroep heeft een inventaris opgemaakt van mogelijke manieren om te differentiëren, maar heeft hierover nog geen afspraken gemaakt. Bij leerproblemen worden de sticordi-maatregelen vlot toegepast.

Wat de remediëring betreft, kunnen de leerlingen terecht bij de leraren wanneer ze de leerstof niet begrijpen. De taken en toetsen worden grondig verbeterd en de leraren geven uitgebreide commentaren waar nodig. Er zijn evenwel nog ontwikkelingskansen om de evaluatie meer te gebruiken ter ondersteuning van het leerproces. De taken en toetsen geven onvoldoende aanleiding tot het leren uit de fouten omdat de leerlingen de fouten niet altijd verbeteren en de leraren dit niet consequent opvolgen. De aandacht voor het schrijfproces in het kader van de opdrachten Frans voor de geïntegreerde proef is een voorbeeld van goede praktijk. Het is positief dat de leerlingen de resultaten van hun toetsen en taken noteren in hun portfolio bij wijze van bewustwording van wat goed gaat en wat beter kan. Toch komt men nog niet tot de beoogde reflectie waarbij leerlingen zichzelf ook doelen stellen voor hun leerproces en hun frequente fouten registreren. De aanbevolen remediëring is verder ook te vrijblijvend. Er wordt niet altijd kort genoeg op de bal gespeeld. Enkel wanneer de leerling een vakantietaak heeft gekregen of een waarschuwing is er een systematische opvolging. Niettegenstaande de afspraak op schoolniveau registreren de leraren weinig de remediëringsinitiatieven in het leerlingvolgsysteem.

Rapporteringspraktijk

De leerlingen en de ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van

<i>Leerondersteunend</i>	de leerlingen via de rapporten. De rapporten bevatten meestal duidende commentaar bij tekorten, zoals afgesproken op schoolniveau. In sommige lesgroepen is er ook veel aandacht voor het motiveren van de leerlingen door middel van de rapportcommentaren, maar dit is geen veralgemeende praktijk.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting voldoet. De leerboeken worden met zorg gekozen. De lokalen beschikken over een beamer en een computer. De integratie van ICT in de onderwijsleerpraktijk voldoet. Het gebruik van computers door de leerlingen in het kader van de zakelijke communicatie is voor optimalisering vatbaar.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroep is geëngageerd en besteedt aandacht aan de kwaliteitszorg. Er wordt gewerkt met prioriteiten. De vakgroep maakt afspraken over een heel aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking zoals de evaluatiepraktijk, de keuze van leerboeken, de uitstappen en het materiaal. Toch is de gelijkgerichte opvolging van de afspraken voor verbetering vatbaar. Ook kan de verticale samenhang over de graden heen nog beter.
	De meeste leraren volgen regelmatig nascholingen. De uitwisseling van informatie naar aanleiding van nascholingen is een veralgemeende praktijk. De impact van de gevolgde studiedagen op de onderwijspraktijk is zichtbaar.

4.1.1.5 Informatica in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2011/7841/045)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen rond een aantal competenties in onvoldoende mate. De evaluatie is onvoldoende leerplangericht.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen verwerven een aantal competenties in onvoldoende mate. De vakgroep plant de lessen onvoldoende evenwichtig over de graad. De realisatie van de leerplandoelstellingen over algoritmisch denken en in mindere mate over gegevensbeheer komt hierdoor onder druk te staan. De competentie 'multimediaal materiaal aanpassen, hanteren en integreren' komt onvoldoende voor in het aanbod.
---	---

Door de inhoud van het leerwerkboek onvoldoende af te toetsen aan het leerplan, komen een aantal leerplandoelstellingen niet of niet op het vereiste beheersingsniveau aan bod. De klemtoon ligt vaak op kennis en technische vaardigheden en in mindere mate op analyse, ontwerp en inzicht. De leerlingen oefenen deze leerplandoelstellingen dan ook met weinig diepgang in.

Een aantal van de leerplandoelstellingen over 'veilig en functioneel gegevens raadplegen en uitwisselen', 'hard- en software efficiënt beoordelen in functie van het gebruik' en 'het efficiënt gebruikmaken van de mogelijkheden van het besturingssysteem' ontbreekt. 'Het systematisch doorlopen van een aantal stappen bij de oplossing van een probleem' en 'het veilig, gericht en efficiënt exploreren en interpreteren van bronnen' komen minder expliciet aan bod.

Voor het onderdeel 'algoritmisch denken' oefenen de leerlingen de verschillende controlestructuren weinig diepgaand in. De leraren hebben

aandacht voor het schematisch voorstellen van de oplossing, zoals het leerplan verwacht .

De vakgroep biedt de doelstellingen over ‘het doelgericht voorstellen van verwerkte gegevens’, ‘het doelgericht gebruiken van een rekenblad’ en ‘het doeltreffend structureren en opmaken van een document’, met inbegrip van klaviervaardigheid, nagenoeg volledig en op het vereiste beheersingsniveau aan.

De leraren werken in de loop van het schooljaar enkele waardevolle vakoverschrijdende projecten uit waarbij ze er in slagen verschillende leerplanonderdelen geïntegreerd aan te bieden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten. De school beschikt over goed uitgeruste computerlokalen, aangesloten op een netwerk. In alle lessen beschikt elke leerling over een eigen computer. De ICT-coördinatoren houden het computerpark up-to-date met de meest recente en de algemeen gangbare software. In enkele informaticaklassen waar gekozen is voor budgetvriendelijke oplossingen is het moeilijk om de doelstellingen rond multimedia te realiseren. De ICT-coördinatoren en de schoolleiding rekenen er op dat de leraren uitwijken naar andere lokalen om deze doelstellingen te realiseren. De meeste lokalen zijn voldoende ruim en uitgerust met een beamer. In een aantal klassen beschikken de leraren daarnaast ook nog over een schrijfbord.

De vakgroep gebruikt grotendeels leerwerkboeken. Zowel de leraren als de leerlingen maken gebruik van het elektronische leerplatform. De lokalen zijn niet aangekleed met leerondersteunend materiaal.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De vakgroep opteert voor permanente evaluatie. In de praktijk is het veeleer gespreide evaluatie. De lacunes in het aanbod vertalen zich in de evaluatie, waardoor de evaluatiegegevens een onvoldoende betrouwbaar beeld van de verworven (deel)competenties weergeven. De leraren toetsen heel wat leerplandoelstellingen veeleer impliciet, waar andere een relatief groot gewicht krijgen, zoals bijvoorbeeld de leerplandoelstellingen rond klaviervaardigheid. Duidelijke en objectieve evaluatiecriteria ontbreken bij een aantal competenties. Voor de parallelklassen stellen de leraren gelijkaardige toetsen op.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De sfeer in de lessen is aangenaam en er heerst een positief en veilig leerklimaat. De leraren treden als coach op tijdens de lessen. De meeste leerlingen zijn aandachtig en werkzaam. De omgang tussen de leraren en de leerlingen is respectvol. De preventieve leerbegeleiding krijgt voornamelijk een invulling via individuele begeleiding en feedback bij het maken van oefeningen aan de computer.

De leraren nemen de curatieve leerbegeleiding ter harte. De leerlingen kunnen steeds bij hen terecht voor extra uitleg. Elke leraar vult de leerbegeleiding naar eigen inzichten in. De vakgroep hanteert geen systeem om de doeltreffendheid van de remediëring te meten. De rapportcommentaren verschillen sterk per

leraar, maar zijn meestal slechts in beperkte mate leerbevorderend.

De leraren hebben oog voor de beginsituatie van de (neven)instromers en hebben aandacht voor de correcte vakterminologie.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep werkt voornamelijk informeel. Tijdens de formele overlegmomenten bespreken de leraren vooral praktische en organisatorische onderwerpen. De vakgroep heeft geen systematische manier om over de leerplannen te reflecteren en om de leerplanrealisatie op te volgen. Hierdoor biedt het vakoverleg onvoldoende ondersteuning aan de individuele leraren om de aanwezige expertise te versterken en de leerplanrealisatie te bewaken.

Het mandaat van de vakgroepverantwoordelijken bij het collegiaal overleg is eerder onduidelijk. Op schoolniveau initieerde de directie een traject om de vakgroepwerking verder uit te bouwen.

Uit gesprekken met de vakgroep blijkt een grote bereidheid om de vakgroepwerking kwaliteitsvol uit te bouwen om de knelpunten in de leerplanrealisatie en evaluatiepraktijk op een constructieve, kwaliteitsvolle en collegiale wijze bij te sturen.

Het lerarenteam krijgt voldoende kansen om zich te professionaliseren. Sommige leraren hebben de laatste twee schooljaren veel vakgerichte navormingen gevolgd. De multiplicatie gebeurt vooral binnen de graad.

4.1.1.6 Natuurwetenschappen in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (D/2015/7841/015)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerbegeleiding ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het onderwijsaanbod van natuurwetenschappen omvat nagenoeg alle vakgebonden leerplandoelstellingen. De leraren hebben aandacht voor de leefwereld van de leerlingen en betrekken de actualiteit in hun aanbod. De leerplandoelstellingen over wetenschap en samenleving krijgen hierdoor gepast vorm. De overgang naar het nieuwe leerplan verloopt redelijk. De visie van het leerplan op natuurwetenschappen, namelijk wetenschap voor de burger, vormt voor verschillende onderdelen reeds het uitgangspunt voor de uitwerking van het aanbod. Bij een aantal thema's zoals bijvoorbeeld druk ligt de focus echter nog teveel op kwantitatieve toepassingen en abstracte concepten. Een bijkomend aandachtspunt voor de vakgroep is de zorg voor voldoende samenhang tussen de leerinhouden. Momenteel volgen de leraren de structuur van het leerwerkboek en niet de opbouw van het leerplan. Voor een aantal leerplandoelstellingen en onderdelen uit het leerplan zijn de verbanden tussen leerinhouden onduidelijk en is de logische opbouw weg. Dit maakt het voor de leerlingen moeilijker om tot inzichten te komen.

De leraren natuurwetenschappen organiseren voldoende lestijden met

leerlingenexperimenten. Tijdens de lessen is er ook ruim voldoende aandacht voor verwondering, observatie, kritische reflectie, metingen en grafische voorstellingen. De aandacht voor onderzoekend leren is minder merkbaar in de laboverslagen. De vakgroep is nog zoekende naar een leerlijn wetenschappelijke vaardigheden over de verschillende graden heen. Bovendien is overleg met de eerste graad nodig over de invulling van leerlingenexperimenten en demoproeven en de keuze van opdrachten.

De leraren stimuleren de leerlingen tot reflectie over een verantwoorde omgang met veiligheid en gezondheid. De aandacht voor P(precaution)- en H(hazard)-zinnen vertaalt zich nog niet in de verslagen. Slechts bij een beperkt aantal verslagen moeten leerlingen hun opzoekwerk rond P- en H-zinnen vastleggen op papier.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Alle lesgroepen van de tweede graad hebben minstens twee lesuren de beschikking over één van de twee goed uitgeruste en ruime natuurwetenschapslokalen. Een aantal keer staan de lessen gepland in andere wetenschapslokalen zoals het chemielokaal of het fysicalokaal. De uitrusting en de aankleding daar beperkt zich enkel tot chemie of fysica en is minder afgestemd op wetenschap voor de burger.

De leraren maken op een gepaste wijze gebruik van de ICT-mogelijkheden in de wetenschapslokalen. In de twee lokalen natuurwetenschappen zijn per twee leerlingen laptops aanwezig, die de leerlingen onder andere gebruiken voor opzoekwerk.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie van natuurwetenschappen omvat taken, toetsen, verslagen en examens. De leraren zorgen voor voldoende transparantie. De leerlingen weten wat ze moeten studeren. De puntenverdeling op examens is duidelijk en de vraagstelling op toetsen strookt met die op examens. Enkel de criteria voor de evaluatie van de algemene doelstellingen over de wetenschappelijke vaardigheden zijn minder duidelijk. Bovendien is er onvoldoende afstemming tussen de verschillende leerjaren of graden. Procesevaluatie zoals in het leerplan is aangegeven, komt onvoldoende aan bod.

De evaluatie is daarnaast vooral afgestemd op de leerinhouden die aan bod komen, en vertoont daardoor een aantal knelpunten. Ze is onder meer onevenwichtig. In verhouding richt ze zich veel meer op de uitbreidingsinhouden dan op de basisdoelstellingen, en omvat ze veel kwantitatieve toepassingen. De afstemming op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen is wisselend. Een aantal vragen beperken zich tot de evaluatie van feitenkennis of peilen naar abstracte begrippen en houden geen rekening met de werkwoorden in de leerplandoelstellingen. De kwantitatieve toepassingsvragen richten zich niet enkel op basisdoelstellingen maar ook op uitbreidingsinhouden.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De opbouw van de lessen natuurwetenschappen is gevarieerd, interactief en de leerlingen werken gemotiveerd mee. De leraren hebben over het algemeen aandacht voor didactische aanpakken die als doel hebben de leerlingen tot inzichten te brengen of denkbeelden van leerlingen te achterhalen. Toch zijn duidelijke verschillen tussen de leraren waar te nemen. In een aantal lesgroepen valt daarnaast op dat de leerlingen sterk zijn in de uiting van eigen meningen en ideeën. De dialogen tussen de leerlingen onderling en met de leraren geven ook aan dat de diversiteit in de klasgroepen groot is wat het inzicht in wetenschappelijke concepten betreft. Alle leraren voorzien in voldoende taalsteun, onder meer aan de hand van begrippenlijsten en visuele ondersteuning, waaronder afbeeldingen, filmmateriaal, concrete materialen en modellen.

De vakgroep heeft aandacht voor de VOET 'leren leren' maar vanuit een eigen visie op evalueren en verwerven van kennis binnen natuurwetenschappen. De focus ligt op samenvatten van kennis, memoriseren en kwantitatieve of abstracte toepassingen. Andere leerstrategieën alsook strategieën voor de verwerving van vaardigheden krijgen weinig expliciet aandacht.

De leraren natuurwetenschappen zijn begaan met de leerlingen. Het welbevinden van de leerling staat centraal. De leraren hebben aandacht voor de noden van individuele leerlingen en remediëren waar nodig. De grote diversiteit in de klasgroepen vormt echter een uitdaging voor de vakgroep. Binnenklasdifferentiatie is een aandachtspunt.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

De vakgroep natuurwetenschappen bestaat uit gedreven leraren met uiteenlopende expertises en ideeën. De afstemming tussen de leraren die lesgeven in eenzelfde graad verloopt veeleer informeel. Vaststellingen tijdens de doorlichtingsweek geven aan dat de betrokken leraren natuurwetenschappen de eigen werking kritisch onder de loep nemen en stappen zetten in een betere afstemming van het aanbod en de evaluatiepraktijk op het nieuwe leerplan natuurwetenschappen.

De opbouw van leerlijnen binnen een graad en over de graden heen vormen voor de vakgroep nog duidelijke aandachtspunten.

4.1.1.7 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wiskunde en Humane wetenschappen (leerplan D/2004/0279/028)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie levert voldoende betrouwbare resultaten op.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Alle thema's komen evenwichtig aan bod. In het eerste leerjaar is de behandeling van de leerplandoelstellingen over 'Verstedelijking en Ruimtelijke ordening', 'Kosmografie' en 'Atmosfeer' nagenoeg volledig. Het lezen van weerkaarten wordt evenwel niet ingeoefend. In het tweede leerjaar krijgen de leerplandoelstellingen over 'Draagkracht en mondiale verschuivingen' en 'Opbouw en afbraak van fysische landschappen' voldoende aandacht. De

geografische excursie is leerplangericht uitgebouwd. De themaoverschrijdende doelstellingen zijn verwerkt in het aanbod doorheen de graad.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De lessen vinden plaats in twee lokalen die uitgerust zijn met ICT-apparatuur voor frontaal gebruik. Een lokaal is aangekleed als vaklokaal. De meeste minimale materiële vereisten zijn aanwezig, maar de wandkaarten van België en van Europa ontbreken in beide lokalen. De wereldkaarten zijn weinig gebruiksvriendelijk opgesteld.

De ICT-uitrusting voor frontaal gebruik wordt veelvuldig ingezet als ondersteuning van de les. Het gebruik van ICT door de leerlingen tijdens de les is weinig structureel ingebed, voor kleine opzoekingen gebruiken ze hun eigen smartphone.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie gebeurt op basis van toetsen, enkele taken en examens. De vragen en opdrachten zijn duidelijk geformuleerd en de puntenverdeling is aangegeven. Ze gaan voldoende uit van de leerplandoelstellingen. Op basis van de atlas en bijkomend bronnenmateriaal worden zowel kennis, vaardigheden en inzicht getoetst. De representativiteit van de evaluatie voor het geheel van het leerplan wordt evenwel weinig bewaakt. De gewichten van de thema's in het geheel zijn aanvaardbaar, maar de vertegenwoordiging van de afzonderlijke leerplandoelstellingen is onevenwichtig en onvolledig.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen beschikken over een atlas en een leerwerkboek. Het thema 'Verstedelijking en ruimtelijke ordening' is afgestemd op de eigen omgeving. De excursie wordt ondersteund door een goed uitgewerkte excursiebundel. Door middel van onderwijsleergesprekken op basis van bronnenmateriaal verwerken de leerlingen de inhoud. Ze weten goed wat van hen verwacht wordt bij opdrachten, toetsen en examens en kunnen rekenen op feedback.

4.1.1.8 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichting Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2012/7841/023)

Voldoet niet

De school kan onvoldoende aantonen dat de leerlingen de leerplandoelstellingen die gekoppeld zijn aan de specifieke eindtermen in voldoende mate bereiken.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De vaststellingen over de realisatie van de leerplandoelstellingen uit de basisvorming zijn dezelfde als deze in het verslag over aardrijkskunde in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wiskunde en Humane wetenschappen.

De school kan het aanbod van de leerplandoelstellingen die gekoppeld zijn aan de specifieke eindtermen (SET) van de pool wetenschappen evenwel onvoldoende aantonen. Omwille van de specificiteit van de pool zijn deze bijkomende doelstellingen en de behandeling van gemeenschappelijke doelstellingen met meer diepgang, gesitueerd in de thema's uit de fysische aardrijkskunde. Het derde graaduur voor aardrijkskunde wordt ingericht in het eerste leerjaar van de graad, waardoor daar de meeste lestijd beschikbaar is. De planning van de thema's over de graad houdt hiermee geen rekening,

dezelfde schikking als in de lesgroepen uit de andere polen wordt aangehouden. Het bijkomende thema 'Bodems' wordt niet systematisch gepland.

In het eerste leerjaar worden bijkomende inhouden aangeboden die gedeeltelijk in verband kunnen gebracht worden met de invulling van de leerplandoelstellingen die aan de SET gekoppeld zijn binnen de behandelde thema's. Er zijn echter weinig leerlingendocumenten beschikbaar die toelaten om de systematiek en de diepgang van dit aanbod na te gaan. Een project over ruimtelijke ordening en bodemgebruik in de gemeente neemt een aanzienlijk gedeelte van de tijd in. Het geldt als de realisatie van het verplichte keuzethema. In dit project leren de leerlingen wel onderzoeken, maar het bevat niet de vereiste stappen om te voldoen aan de realisatie van de onderzoekscompetentie. De school plant deze realisatie wel in een van de andere wetenschapsvakken.

In het tweede leerjaar ontbreekt de nodige lestijd om met voldoende diepgang aandacht te besteden aan de leerplandoelstellingen die een bijdrage leveren aan het realiseren van de SET. Ook hier zijn er weinig leerlingendocumenten die daarvan getuigen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De lessen vinden plaats in twee lokalen die uitgerust zijn met ICT-apparatuur voor frontaal gebruik. Een lokaal is aangekleed als vaklokaal. De meeste minimale materiële vereisten zijn aanwezig, maar de wandkaarten van België en van Europa ontbreken in beide lokalen. De wereldkaarten zijn weinig gebruiksvriendelijk opgesteld.

De ICT-uitrusting voor frontaal gebruik wordt veelvuldig ingezet als ondersteuning van de les. Het gebruik van ICT door de leerlingen tijdens de les is weinig structureel ingebed, voor kleine opzoekingen gebruiken ze hun eigen smartphone.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie gebeurt op basis van toetsen, taken en examens. De vragen en opdrachten zijn duidelijk geformuleerd en de puntenverdeling is aangegeven. De leerlingen uit de pool wetenschappen leggen hetzelfde examen af als deze uit de andere polen, alleen in het eerste leerjaar bevat het examen een beperkt aantal bijkomende vragen waarvan enkele peilen naar de beheersing van leerplandoelstellingen uit het specifieke gedeelte. In het geheel van de evaluatie zijn deze leerplandoelstellingen slechts fragmentarisch aanwezig en krijgen ze geen aanvaardbaar gewicht. De scores die aan de delibererende klassenraad worden voorgelegd geven dan ook onvoldoende de mate weer waarin de leerling het geheel van de leerplandoelstellingen bereikt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen beschikken over een atlas en een leerwerkboek. Het thema 'Verstedelijking en ruimtelijke ordening' is afgestemd op de eigen omgeving. De excursie wordt ondersteund door een goed uitgewerkte excursiebundel. Er zijn weinig ondersteunde leermiddelen beschikbaar die de leerlingen moeten toelaten om de leerplandoelstellingen uit het specifiek gedeelte met voldoende diepgang te verwerken. Door middel van onderwijsleergesprekken op basis van bronnenmateriaal verwerken de leerlingen de inhouden. Ze weten goed wat

van hen verwacht wordt bij opdrachten, toetsen en examens en kunnen rekenen op feedback.

4.1.1.9 Economie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/051)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in voldoende mate en op het vereiste beheersingsniveau. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het aanbod omvat nagenoeg alle leerplandoelstellingen. De leraren bieden de economische theorie in concrete, betekenisvolle contexten aan waardoor het beheersingsniveau voldoende is afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. Ze vullen het leerboek daartoe aan met relevant eigen materiaal. De leraren spelen ook voldoende in op de actualiteit. Een aantal intra- en extramurale activiteiten verhoogt het realiteitsgehalte van de aangeboden leerstof.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Doorheen de graad krijgen de leerlingen voldoende de gelegenheid om hun onderzoeksvaardigheden in verschillende opdrachten in te oefenen. In het eindjaar realiseren de leerlingen een uitgebreide onderzoeksopdracht. De school voldoet aan de materiële vereisten van de leerplannen economie. In alle gebruikte leslokalen beschikken de leraren over een computer met projectiemogelijkheid. De lessen economie vinden ook regelmatig plaats in een computerklas, waar de leerlingen individueel aan een pc kunnen werken. De leerlingen maken in de lessen geregeld gebruik van ICT.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is representatief voor het geheel van de leerplandoelstellingen. De leraren zorgen voor een correcte spreiding van de vragen over de behandelde leerstof. De toetsen, taken en examens bevatten zowel kennis- als toepassingsvragen. Het niveau van de vraagstelling is doorgaans goed: de meeste leerplandoelstellingen worden bevraagd in contexten en met behulp van de actualiteit. De toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld en bevatten een puntenverdeling per vraag.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen rustig en in een aangename sfeer. Het cursusmateriaal is gestructureerd en aangepast aan het talige niveau van de leerlingen. De leerlingen krijgen voldoende de gelegenheid om de leerstof zelfstandig of in kleine groepjes te verwerken, in te oefenen en toe te passen. Via de elektronische leeromgeving stellen de leraren heel wat extra materiaal ter beschikking. De leerlingen weten op voorhand wat van hen verwacht wordt voor de toets of het examen. De leraren geven voldoende feedback op verbeterde taken en toetsen.

4.1.1.10 Frans in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan D/2012/7841/058)

Voldoet

Onderwijsaanbod Het onderwijs is voldoende gericht op het verwerven van de vijf
Volledigheid taalvaardigheden in algemene en in zakelijke communicatiecontexten. Toch
Evenwicht voldoet de leerplanrealisatie slechts nipt. Het aanbod van doelstellingen voor
Beheersingsniveau de productieve vaardigheden vertoont namelijk een aantal hiaten, vooral voor
Samenhang het specifieke gedeelte. De leraren die lesgeven in de graad overleggen nog niet voldoende over de afstemming van het onderwijsaanbod op het leerplan. Vorig jaar werden nieuwe leerboeken in gebruik genomen en dit schooljaar is het aanbod in de planningsdocumenten geactualiseerd en voldoende afgestemd op het leerplan.

De kennis van grammatica, woordenschat en socio-culturele leerinhouden wordt onderwezen in functionele algemene en beroepsgerichte communicatieve contexten. Er is een grote samenhang tussen het leren van kennis en het inoefenen van de taalvaardigheden. Bij de lees- en de luistervaardigheid komen alle tekstsoorten aan bod en bestrijken ze de vereiste tekstkenmerken en verwerkingsniveaus. Ook de mondelinge interactie krijgt voldoende aandacht.

Het aanbod voor schrijfvaardigheid en voor spreekvaardigheid vertoont hiaten. Volgende doelstellingen komen niet of onvoldoende gericht aan bod: mededelingen schrijven (schr 3), bestellingen kunnen plaatsen en verwerken (schr 9), afrekenen (gespr 12), gepast reageren op klachten (gespr 13), een klacht formuleren (gespr 14), een gesprek voeren over het laden en lossen van vrachtwagens (gespr 15), informatie geven over handelsdocumenten (gespr 17).

Het vakoverschrijdend project in samenwerking met het vak handel is een voorbeeld van goede praktijk. In het kader van de geïntegreerde proef voeren de leerlingen een aantal interessante opdrachten uit op een goed beheersingsniveau. De leraren gebruiken doorgaans het Frans als communicatietaal. Dit draagt bij tot de taalvaardigheidsverwerving.

De lees- en de luisterstrategieën zitten verwerkt in de vraagstelling bij de opdrachten in het leerboek. Het gericht werken aan strategieën voor schrijven en spreken blijft achterwege. Dankzij de recente invoering van een taalportfolio nemen de leerlingen kennis van de strategieën. Toch ontbreekt een meer procesmatig leerproces waarbij de leerlingen strategisch leren handelen bij het uitvoeren van taaltaken en over hun aanpak reflecteren.

De leerlingen voeren voldoende activiteiten uit om de vakattitudes te verwerven. De ontwikkeling van deze attitudes is nog niet voldoende procesmatig en expliciet, op basis van gerichte criteria die het mogelijk maken om de aanwezige attitude te observeren en erover te reflecteren met de leerlingen.

Door middel van het lesmateriaal maken de leerlingen voldoende kennis met cultuuruitingen en socio-culturele aspecten van de Franstalige wereld. Ook de uitstap naar Parijs draagt bij tot het verwerven van de interculturele competentie en van taalvaardigheid.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De vakgroep kiest ervoor om het accent te leggen op het leerproces door een systeem van gespreide evaluatie te hanteren. De verdeling van het gewicht over de kennis (30 %) en de vaardigheden (70 %) strookt met de vereiste van het leerplan om de vaardigheden centraal te stellen in het leerproces.

De beoordeling van de kenniscomponent gebeurt nauwkeurig en voldoende in samenhang met de vaardigheden. De berekening van de eindscore voor de kenniscomponent is voor verbetering vatbaar. Het aantal toegekende punten hangt af van het aantal bevraagde items en niet van de relevantie van het onderwerp in het totale leerproces. De vakgroep geeft een aantal punten op het invullen van het portfolio. De verrekening hiervan in de kenniscomponent strookt niet met de leerplandoelstellingen die hier worden beoordeeld.

De hiaten in het aanbod van de vaardigheden weerspiegelen zich in de evaluatie (zie hierboven). Daarnaast ontbreken ook het verwoorden van een mening (gespr 3) en het meedelen van informatie uit teksten (spre 4). De vaardigheden worden niet evenwichtig geëvalueerd. De luistervaardigheid komt in de beoordeling minder aan bod dan de andere vaardigheden, niettegenstaande de afspraak in de vakgroep om alle vaardigheden even frequent te evalueren.

De vraagstelling is valide en de frequentie van de toetsing staat garant voor de globale betrouwbaarheid van de resultaten.

De leerlingen weten wat van hen wordt verwacht en op welke manier de beoordeling verloopt. De puntenverdeling is overwegend duidelijk. Het gebruik van scorewijzers met criteria is algemeen ingeburgerd. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie van de leraren. De gelijkgerichte scoring kan echter nog verbeteren. Over de evaluatiecriteria en wijze van scoring zijn er geen afspraken in de vakgroep.

De meeste leerlingen behalen voldoende tot goede studieresultaten. De resultaten zijn globaal nipt voldoende indicatief voor het bereiken van de leerplandoelstellingen aangezien er een aantal hiaten zijn in de leerplanrealisatie.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De preventieve leerbegeleiding komt tot uiting in het positieve leer- en leefklimaat in de lessen. De leraren zijn sterk begaan met de leerlingen. De leerlingen worden aangemoedigd tot participatie. De didactische werkvormen dragen bij aan het leerproces: het onderwijsleergesprek en het begeleid zelfstandig werken, individueel, in duo's of in groepjes wisselen elkaar af. De lessen worden visueel ondersteund. De leraren geven mondeling studietips aan de leerlingen. De vakgroep heeft een inventaris opgemaakt van mogelijke

manieren om te differentiëren, maar heeft hierover nog geen afspraken gemaakt. Bij leerproblemen worden de sticordi-maatregelen vlot toegepast.

Wat de remediëring betreft, kunnen de leerlingen terecht bij de leraren wanneer ze de leerstof niet begrijpen. Er zijn evenwel nog ontwikkelingskansen om de evaluatie meer te gebruiken ter ondersteuning van het leerproces. De taken en toetsen worden grondig verbeterd, maar geven onvoldoende aanleiding tot het leren uit de fouten omdat de leerlingen de fouten niet altijd verbeteren en de leraren dit niet consequent opvolgen. De aandacht voor het schrijfproces in het kader van de opdrachten Frans voor de geïntegreerde proef is een voorbeeld van goede praktijk. Het is positief dat de leerlingen de resultaten van hun toetsen en taken noteren in hun portfolio bij wijze van bewustwording van wat goed gaat en wat beter kan. Toch komt men nog niet tot de beoogde reflectie waarbij leerlingen zichzelf ook doelen stellen voor hun leerproces en hun frequente fouten registreren. De aanbevolen remediëring is verder ook te vrijblijvend. Er wordt niet altijd kort genoeg op de bal gespeeld. Enkel wanneer de leerling een vakantietaak heeft gekregen of een waarschuwing is er een systematische opvolging. Niettegenstaande de afspraak op schoolniveau registreren de leraren weinig de remediëringsinitiatieven in het leerlingvolgsysteem.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend

De leerlingen en de ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten. De rapporten bevatten meestal duidende commentaar bij tekorten, zoals afgesproken op schoolniveau. In sommige lesgroepen is er ook veel aandacht voor het motiveren van de leerlingen door middel van de rapportcommentaren, maar dit is geen veralgemeende praktijk.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting voldoet. De leerboeken worden met zorg gekozen. De lokalen beschikken over een beamer en een computer. De integratie van ICT in de onderwijsleerpraktijk voldoet. Het gebruik van computers door de leerlingen in het kader van de zakelijke communicatie is voor optimalisering vatbaar.

Deskundigheidsbevordering

De vakgroep is geëngageerd en besteedt aandacht aan de kwaliteitszorg. Er wordt gewerkt met prioriteiten. De vakgroep maakt afspraken over een heel aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking zoals de evaluatiepraktijk, de keuze van leerboeken, de uitstappen en het materiaal. Toch is de gelijkgerichte opvolging van de afspraken voor verbetering vatbaar. Ook kan de verticale samenhang over de graden heen nog beter.

De meeste leraren volgen regelmatig nascholingen. De uitwisseling van informatie naar aanleiding van nascholingen is een veralgemeende praktijk. De impact van de gevolgde studiedagen op de onderwijspraktijk is zichtbaar.

4.1.1.11 Toegepaste informatica in tso derde graad in de studierichting Informaticabeheer (leerplan D/2015/7841/003)

Voldoet

De leerlingen bereiken de meeste leerplandoelstellingen met voldoende diepgang. De uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod is in voldoende mate afgestemd op het leerplan. De leraren plannen de lessen overwegend evenwichtig binnen de graad en het schooljaar. De vakgroep stemt onderling de aanpak van de verschillende competenties op elkaar af. Zo voerde de vakgroep sinds de invoering van het vernieuwde leerplan reeds een aantal aanpassingen door in de planning die de leerplanrealisatie bevorderen. Toch ontbreken doelgerichte afspraken om de opbouw en samenhang verder te optimaliseren en een verdere integratie van verschillende doelstellingen mogelijk te maken. De vakgroep ontwikkelde geen systematische manier om de leerplanrealisatie op te volgen. Hierdoor zijn er nog een (beperkt) aantal leerplandoelstellingen die onvoldoende diepgaand aan bod komen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In de bijgewoonde lessen werken de leerlingen aan het bereiken van de algemene doelstellingen. De klemtoon ligt op probleemoplossend denken, kritisch en efficiënt zoeken naar oplossingen en zelfredzaamheid, zoals het leerplan beoogt. Het inzichtelijk werken kan verder uitgediept worden.

Binnen het onderdeel softwareontwikkeling komt het systematisch uitvoeren van een probleemanalyse in mindere mate aan bod. Zo oefenen de leerlingen enkele doelstellingen met betrekking tot de deelcompetentie 'een goede programmeerattitude ontwikkelen' niet voldoende op zelfstandige wijze. Ze schrijven weinig commentaar en gaan snel over naar het coderen.

De geïntegreerde proef en een blokstage van twee weken bieden voldoende mogelijkheden om het geheel aan kennis, vaardigheden en attitudes eigen aan de opleiding praktijkgericht te oefenen. De competentie 'het computergebruik in een organisatie ondersteunen' krijgt onder andere in de geïntegreerde proef een heel waardevolle invulling. De leraren bewaken hierbij dat de leerlingen kunnen oefenen in een veilige, maar realistische context.

Niet alle leraren hebben aandacht voor de NBN-normen, het gebruiken van een huisstijl en ergonomie waardoor het nastreven van attitudevorming rond deze leerplandoelstellingen onvoldoende effecten oplevert.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

Samenstelling klasgroepen

De school voldoet aan de richtlijn van het leerplan om te streven naar een situatie waarbij niet meer dan 16 pc's gelijktijdig in gebruik zijn. Daarnaast gaan de lessen informatica steeds door in blokken van twee lestijden. Deze organisatorische beslissingen bevorderen in ruime mate de leerplanrealisatie.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten. De leerlingen beschikken over een vast computerlokaal met een eigen netwerk. De ICT-coördinatoren houden het computerpark up-to-date met de meest recente en algemeen gangbare software. Het lokaal is uitgerust met een beamer en daarnaast nog een schrijfbord. De beschikbare ruimte per leerling is beperkt.

De school beschikt over materiaal om de leerinhouden in verband met hardware in te oefenen. Ze vult deze aan met doelgericht gekozen externe uitstappen en het inzetten van externe lesgevers die het nodige materiaal voorzien. In het kader van de geïntegreerde proef maakt de school op een doordachte manier gebruik van de infrastructuur van dichtbij gelegen partners om de leerlingen de leerplandoelstellingen te laten inoefenen binnen realistische contexten.

Het vaklokaal is niet aangekleed met leerondersteunend materiaal.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk bestrijkt alle componenten van het onderwijsaanbod op eerder evenwichtige wijze. De leraren toetsen heel wat leerplandoelstellingen veeleer impliciet. De evaluatie bevat voor sommige competenties gevarieerde opdrachten die de leerlingen stimuleren tot nadenken. Het beheersingsniveau van de vragen en opdrachten is echter niet altijd afgestemd op de betrokken leerplandoelstellingen. Zo komen de analyse- en ontwerpfase slechts in beperkte mate in de evaluatie aan bod. De vakgroep hanteert bij het verbeteren van taken, toetsen en examens meestal een door de leerlingen gekende puntenverdeling, maar de beoordelingscriteria zijn niet steeds duidelijk en ook niet voldoende gekend door de leerlingen. Dit alles maakt de evaluatie slechts in beperkte mate transparant. De aanpak van de evaluatie hangt sterk af van de betrokken leraar. Enkele leraren verrekenen algemene attitudes in hun score.

De evaluatie van de geïntegreerde proef en stage focust sterk op procesevaluatie. Ook hier zijn enkele beoordelingscriteria minder duidelijk geformuleerd.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De sfeer in de lessen is aangenaam en gericht op leren. De omgang tussen de leraren en de leerlingen is respectvol. De meeste leraren treden voornamelijk op als coach tijdens de lessen en ondersteunen de leerlingen bij het ontwikkelen van een goede werkmethode en zelfredzaamheid. De leerlingen krijgen dan ook tijdens de lessen vaak individuele feedback. De preventieve leerbegeleiding krijgt via deze aanpak een invulling tijdens de lessen, al komt de koppeling met de algemene doelstellingen minder expliciet aan bod. De school voorziet in een extra uur ter ondersteuning van de leerlingen voor de geïntegreerde proef.

De leraren nemen de curatieve leerbegeleiding ter harte. De leerlingen kunnen steeds bij hen terecht voor remediëring en extra uitleg. De toetsen en rapporten zelf bevatten weinig leerbevorderende feedback. De vakgroep hanteert geen systeem om de doeltreffendheid van de remediëring te meten.

De leraren hebben aandacht voor de correcte vakterminologie.

De vakgroep maakt voornamelijk gebruik van het cursusmateriaal aangeboden door de koepel, aangevuld met eigen ontwikkelde leermiddelen en een leerboek over netwerkbeheer. Daarnaast hanteren de leerlingen de hulpmogelijkheden op het internet. Zowel de leraren als de leerlingen maken in grote mate gebruik van het elektronische leerplatform, fora en blogs.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroep werkt voornamelijk informeel. Tijdens de formele overlegmomenten bespreken de leraren vooral praktische en organisatorische onderwerpen. De vakgroep heeft geen systematische manier om over de leerplannen te reflecteren en om de leerplanrealisatie op te volgen. Hierdoor biedt het vakoverleg onvoldoende ondersteuning aan de individuele leraren om de aanwezige expertise te versterken en de leerplanrealisatie te bewaken.

Het mandaat van de vakgroepverantwoordelijken bij het collegiaal overleg is eerder onduidelijk. Op schoolniveau initieerde de directie een traject om de vakgroepwerking verder uit te bouwen.

Uit gesprekken met de vakgroep blijkt een grote bereidheid om de vakgroepwerking kwaliteitsvol uit te bouwen om de knelpunten in de leerplanrealisatie en evaluatiepraktijk op een constructieve, kwaliteitsvolle en collegiale wijze bij te sturen.

Het lerarenteam krijgt voldoende kansen om zich te professionaliseren. Sommige leraren hebben de laatste twee schooljaren veel vakgerichte navormingen gevolgd. De multiplicatie gebeurt vooral binnen de graad.

4.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. Meer nog, de visie op VOET vertrekt volledig vanuit het pedagogisch project van de school dat 'Samen leren, samen leven' voorop plaatst. Daarnaast evalueerde de school haar VOET-werking aan de hand van een nul- en vervolgmeting. Op basis van dat rapport kent de school haar hiaten en weet ze ook wat haar sterktes zijn. Voor de registratie en evaluatie van de VOET in de vakken vertrouwt de school op de professionaliteit van de leraren. Recentelijk stelde ze vast dat niet iedereen de VOET op eenzelfde manier interpreteert. Ze zet stappen om hierop in te spelen en zo haar analyse en VOET-werking kwaliteitsvoller te maken.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De organisatiestructuur staat garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET. Op schoolniveau zorgen de coördinatoren voor een systematische aansturing. De jaarbegeleiders en graadcoördinatoren geven ondersteuning voor de projecten en zorgen ook voor een gelijkgerichte registratie. Ze analyseren wat goed loopt en waar hiaten zitten. Ze communiceren hierover naar het beleid en het team. Ze stimuleren vakgroepen en leraren tot het uitwerken van bijvoorbeeld projecten rond specifieke VOET.

Een voorbeeld hiervan zijn de recente projecten rond mediawijsheid.

Doeltreffendheid	De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen. De jaarbegeleiders en graadcoördinatoren staan garant voor een kwaliteitsvolle evaluatie van de beleidsmatige aanpak. Op uitvoeringsniveau evalueert de school vooral de bijdrage aan de VOET vanuit vakken en projecten. Op basis daarvan analyseert ze ook het bereik van leerlingengroepen. Voor de kwaliteitsvolle nastreving van de VOET vertrouwt de school op de vakgroepen en individuele leraren. Op basis van het evaluatierapport en recente gesprekken met leraren stelden de jaarbegeleiders en graadcoördinatoren vast dat een verdere professionalisering van de leraren noodzakelijk is.
Ontwikkeling	De school heeft een aantal professionaliseringsinitiatieven genomen, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. De leraren zijn op de hoogte van de geactualiseerde VOET op basis van een duidelijk uitgewerkte brochure en een pedagogische studiedag. Tussen de jaarbegeleiders en de graadcoördinatoren is er wel een duidelijke expertisedeling; bovendien krijgen ze via intervisiegesprekken ook input vanuit de scholengemeenschap. Daarnaast zijn professionaliseringsinitiatieven vooral gericht op onderdelen uit de VOET in functie van bijvoorbeeld de uitwerking van specifieke projecten.
Uitvoering	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Ze komen in de drie graden en onderwijsvormen aan bod.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	Meerdere vakken hebben voldoende aandacht voor de VOET uit deze context. De milieuweek levert bovendien een heel sterke bijdrage. Dit jaar wijzigde de naam en staat de week nog meer in het teken van duurzaamheid. Vanuit haar pedagogisch project zet de school heel bewust in op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. De aandacht die de school schenkt aan de eigen rol van de leerlingen in duurzame ontwikkeling, is duidelijk zichtbaar op de speelplaats, in de gangen en klassen. De leerlingen zorgen mee voor een leefbare, milieubewuste en propere school.
Leren leren	De school draagt het 'leren leren' hoog in het vaandel. De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.
	De school zet de nodige personele middelen in om de leer- en loopbaanbegeleiding te concretiseren. De jaarbegeleiders, graadcoördinatoren en de leerlingenbegeleiders coördineren en ondersteunen de werking in verband met het 'leren leren'. Per graad is voorzien in een aangepaste aanpak binnen een leerlijn. In de eerste graad is het 'leren leren' sterk gelinkt aan de gelijkeonderwijskansenwerking. De lessen leer- en leefsleutels vormen een uitgangspunt om te werken aan de studieplanning en de het ontwikkelen van studievaardigheid. Er is voorzien in studiecoaching en in studiebegeleidingskaarten om leerlingen met tekorten op te volgen. In de tweede en derde graad verloopt de werking meer volgens de noden van de leerlingen. Door middel van leerateliers en individuele studiebegeleiding krijgen de leerlingen hulp bij het leren studeren. De school wendt testen aan om de leerlingen te helpen inzicht te verwerven in hun leercompetentie en in hun

sterktes en verbeterpunten hierbij. In de derde graad ligt het accent ook meer expliciet op de onderzoekscompetentie. Dit komt duidelijk tot uiting in de schoolbrede visie op de geïntegreerde proeven (tso en bso) en in de projectweek en projectdag rond het zelfstandig werken en het leren onderzoek doen (aso). De werking wordt in alle graden ondersteund door een digitale agenda en een planningsagenda en door een aantal kwaliteitsvolle leermappen zowel voor de leerlingen als voor de ouders.

De schoolleiding verwacht dat in alle graden en alle vakken aandacht wordt besteed aan het leren studeren. De bundels van de eerste en de tweede graad bevatten tips voor het studeren van de hoofdvakken. In de meeste vakken is er aandacht voor het 'leren leren' en het verwerven van leerstrategieën. Er wordt evenwel nog niet in alle vakken voldoende gewerkt aan de leerstrategieën. Dit is te wijten aan verschillende factoren: in sommige vakken belemmert het gebrek aan materiële uitrusting het inoefenen van leerstrategieën; in andere vakken hypothekeert de visie op het vakonderwijs het verwerven van leerstrategieën; een aantal vakgroepen exploreren momenteel welke didactische aanpak het verwerven van leerstrategieën kan ondersteunen. Het vormt een uitdaging voor de school om de implementatie van het 'leren leren' op te volgen tot op de klasvloer.

De school begeleidt de leerlingen in het kiezen van de gepaste studierichting tijdens hun loopbaan. In het laatste jaar krijgen de leerlingen ondersteuning voor het kiezen van een opleiding in het hoger onderwijs.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert en inspraak van het personeel organiseert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. Deze werkwijze toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel en externe controles. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is concreet en houdt rekening met vastgestelde tekorten en is daardoor betekenisvol voor de school. De controles gebeuren planmatig en met een beeld van de kostprijs en de zekerheid over het vereiste budget. De preventieadviseur beschikt evenwel over weinig tijd om alle opdrachten uit te voeren. De beschikbare tijd gaat prioritair naar de praktische aspecten en sommige opdrachten worden opgenomen door andere personeelsleden. De zorg om de administratieve opvolging sluitend te maken wordt onvolledig ingevuld, dit uit zich onder meer bij het ontbreken van handtekeningen op bestelformulieren en indienstellingsverslagen. Er wordt bewust omgegaan met de risico's wat betreft de mogelijke aanwezigheid van asbest op basis van een oude inventaris, maar ook het ontbreken van een geactualiseerde asbestinventaris kenmerkt het tijdsgebruik van de preventieadviseur.

Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De school heeft aandacht voor maatregelen die de situatie verbeteren of speelt, indien mogelijk, onmiddellijk in op vastgestelde tekorten. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt. Toch voelen niet alle personeelsleden zich voldoende aangesproken om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving. Het onzorgvuldig omspringen

met persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen, onder meer op de kolomboor- en naaimachines, en het weinig doelmatig gebruik van de MSDS-fiches zijn hier voorbeelden van.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur), de externe dienst, de brandweer en de elektrische hoog- en laagspanningsinstallaties blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van woonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al gedeeltelijk weggewerkt. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lokalen. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse blijkt dat de gebruikte locaties geschikt zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. Er is wel struikelgevaar op delen van de speelplaats en de afwatering ervan laat te wensen over. De beschikbare overdekte speelplaats is te klein. Er zijn onvoldoende toiletten voor meisjes aanwezig. Na de verhuis van de lagere school die gepland is in de loop van het huidige schooljaar, zal bijkomend sanitair beschikbaar zijn. Een herschikking van de leslokalen maakt de afbraak van een vleugel mogelijk waarna de speelplaats op middellange termijn zal heringericht worden. De gebouwen zijn slechts gedeeltelijk toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit. Een kolomboormachine in het technieklokaal is niet voorzien van de nodige bescherming. In enkele ICT-lokalen worden de kabels niet opgeborgen in de kabelgoten.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoot en wegwerkt, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft sedert de vorige doorlichting ingezet op het ontwikkelen van een visie op evalueren die tegemoet komt aan recente onderwijskundige inzichten. Tegelijk wil zij haar evaluatiepraktijk maximaal afstemmen op de eigenheid en finaliteit van haar onderwijsvormen en studierichtingen. Zo hanteert zij sinds enkele jaren in het bso en voor enkele vakken in het aso en het tso een systeem van gespreide evaluatie. Ook in de eerste graad is het aantal examenvakken sterk teruggebracht. De school benut de examenresultaten voor bepaalde vakken als element in de oriëntering van leerlingen, zonder daarbij de resultaten van het dagelijkse werk uit het oog te verliezen.

In sommige vakgroepen hebben vormen van breed en gedifferentieerd evalueren ingang gevonden. De bestaande puntenverhouding, waarbij in het aso en het tso de examens zwaarder doorwegen dan het dagelijkse werk, botst enigszins met deze tendens.

In de eerste graad evalueert de school de gedragsattitudes van de leerlingen met behulp van een apart attituderapport. In de bovenbouw doet ze dit met een commentaar van de klassenraad op het gewone rapport.

Ondersteuning De leraren krijgen via een aantal interne documenten duidelijke richtlijnen over de organisatorische en praktische aspecten van de evaluatiepraktijk. Ouders en leerlingen zijn via het schoolreglement voldoende geïnformeerd over de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Ook op het vlak van de geïntegreerde proef (gip), de evaluatie van de stages en de onderzoekscompetentie (OC) bestaan duidelijke, schoolbrede afspraken.

Om de evaluatiepraktijk af te stemmen op de leerplandoelstellingen en om de validiteit ervan te garanderen, rekent de schoolleiding hoofdzakelijk op de professionaliteit van de vakgroepen en de leraren. Ze verkiest daarbij om een veeleer stimulerende dan controlerende rol op te nemen. Evaluatie komt aan bod tijdens een infosessie voor nieuwe leraren en is een item op functioneringsgesprekken. Enkele jaren terug was het een onderwerp op de pedagogische studiedag. Aan collega's die in parallelle klasgroepen lesgeven, wordt gevraagd om zo veel als mogelijk identieke examens af te nemen. Een aantal vakgroepen nam de voorbije jaren professionaliseringsinitiatieven rond evaluatie. Structurele en concrete ondersteuning van de evaluatiepraktijk op klasniveau vanwege de school is evenwel veeleer beperkt.

Doeltreffendheid Binnen heel wat studierichtingen en vakken zijn grote stappen gezet in de richting van een evaluatiepraktijk die integraal deel uitmaakt van het onderwijsleerproces. Hiermee speelt de school in op de noodzaak tot differentiatie die zij ervaart ten gevolge van haar heterogene instroom. Niet alle vakgroepen en leraren zijn evenwel bereid en in staat om mee in dit vernieuwingsproces te stappen. Sommigen staan huiverachtig tegen andere evaluatieconcepten dan de traditionele. Anderen ervaren een gebrek aan expertise op dat gebied. De evaluatie van het dagelijks werk omvat dan ook in de meeste van de onderzochte vakken hoofdzakelijk - een groot aantal - toetsen en taken. Ook zijn de examenopgaven vaak nodeloos uitgebreid.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de evaluatiepraktijk in een aantal van de geselecteerde vakken niet of slechts nipt voldoet. Sommige vakgroepen of individuele leraren grijpen de relatieve autonomie die het beleid hen op het vlak van evaluatie toekent aan om een eigengereide koers te varen die ten koste gaat van de leerplangerichtheid en de validiteit ervan. Een aantal leraren hanteren een evaluatiepraktijk die veeleer leerboek- in plaats van leerplangericht is, en die de nadruk legt op contextloze kennisreproductie. In enkele vakgroepen bemoeilijken de frequente opdrachtenwissels een grondige leerplanstudie.

De school deliberaert en adviseert prospectief. Ze motiveert de B- en C-attesten omstandig. Ze kent geen uitgestelde beslissingen toe buiten het kader van de regelgeving. Ze kan gunstige resultaten voorleggen, zowel wat de interne doorstroming betreft als voor het studiesucces in het hoger onderwijs.

Ontwikkeling Recent nam de school het initiatief om voor enkele vakken de leerlingen een gedifferentieerd traject te laten afleggen afhankelijk van hun beginsituatie. Dergelijke trajecten houden ook vormen van gedifferentieerde (zelf)evaluatie in. De school wil op dit ogenblik vooral de horizontale afstemming van de evaluatiepraktijk verder uitbouwen.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het pedagogisch geheel werkt onder leiding van een algemeen directeur, bijgestaan door drie graaddirecteuren die zich als het directieteam profileren. De directeur van de eerste graad is administratief de directeur van de school met instellingsnummer 12328. Twee jaarbegeleiders en twee graadcoördinatoren staan het directieteam bij. Samen vormen ze het pedagogisch beleidsteam. Het schoolbeleid laat zich ondersteunen door een enthousiast team van administratieve en logistieke medewerkers.

Het directieteam stelt een gedeeld leiderschap voorop. Het staat open voor veranderingen en externe ondersteuning en feedback. De directieleden zien het als een belangrijke taak om te bewaken dat het pedagogisch project gerealiseerd wordt. Ze toetsen dit dan ook consequent af bij nieuwe ontwikkelingen. Samen met de meeste personeelsleden vertonen ze een permanente inzet voor een hartelijk en leerlinggericht schoolklimaat in een opvallend propere schoolomgeving. Het beleid zet sterk in op de uitvoering van een masterplan om de schoolinfrastructuur in de komende jaren verder uit te bouwen. In een aantal vaklokalen is de materiële uitrusting voor verbetering vatbaar.

Alle personeelsleden beschikken over een gepersonaliseerde functiebeschrijving. Door middel van functioneringsgesprekken probeert het directieteam zicht te krijgen op de noden en ideeën van de teamleden. Die inbreng gebruikt ze om haar beleid verder vorm te geven en vernieuwingen te initiëren. Deze onderwijskundige vernieuwingen komen dan ook tot uiting binnen een aantal vakken en een aantal heel waardevolle projecten.

De schoolleiding legt vanuit een groot vertrouwen in de deskundigheid van de individuele leraren de verantwoordelijkheid voor het onderwijsaanbod en voor de evaluatie bij de vakgroepen. Door het geven van autonomie wil ze een omgeving creëren waarbinnen de leraren intrinsiek gemotiveerd worden om als betrokken vakprofessionals kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. Ze neemt dan ook een veeleer stimulerende dan een controlerende rol op.

Visieontwikkeling De school wil via haar pedagogisch project het opvoedingsproject van de Onderwijsinstellingen van de Zusters der Christelijke Scholen tot leven brengen. Ze baseert zich hierbij op zes basishoudingen: opvoeding gericht op jongeren, streven naar een totale persoonsvorming, voorkeursliefde voor de zwaksten, persoonsbevorderende relatie, geloofsopvoeding, samenwerking en communio. Om deze verder te concretiseren ontwikkelde de school samen met de andere scholen van regio Zuid-Antwerpen een aantal teksten rond 'hartelijke school', 'brede school', 'talentontwikkeling' en 'katholieke dialogeschool'. Alle personeelsleden werden betrokken bij dit meerjarig traject.

De school werkte daarnaast een schooleigen visie uit voor onder meer leefzorg, leerlingenbegeleiding en de delibererende klassenraad. Ze werkte ook

doelgericht aan een visie op het afstemmen van de evaluatiepraktijk op de eigenheid van onderwijsvormen en studierichtingen. De schoolleiding toetst deze visies consequent af aan het pedagogisch project.

Besluitvorming De school biedt aan de personeelsleden voldoende mogelijkheden om zich te engageren bij de besluitvorming. De vakhoofdenadviesraad, de beleidsadviesraad en het pedagogische beleidsteam fungeren als resonantiegroep, denktank en klankbord voor de directie. Ze bepalen mee de strategische oriëntering van het schoolbeleid zowel voor pedagogische als organisatorische aspecten van de schoolwerking. Daarnaast zijn er heel wat cellen en ad hoc werkgroepen op diverse terreinen actief. Via deze vormen van overleg streeft de schoolleiding naar gedragenheid van de besluitvorming, een verhoging van de betrokkenheid van het team en de samenhang tussen initiatieven. De decretaal verplichte organen functioneren conform de regelgeving.

Ondanks het bestaan van al deze raden, adviesorganen en vak- en werkgroepen, voelen nog niet alle personeelsleden zich in voldoende mate betrokken bij het uittekenen van de besluitvorming. Het versterken van het welbevinden van de leraren en het optimaliseren van de vakgroepwerking is een van de prioriteiten van de school voor dit schooljaar.

Consequent met haar opvoedingsproject besteedt de school aandacht aan de inspraak van leerlingen. De uitwerking daarvan verschilt per graad. De school houdt rekening met de feedback van de ouders.

De school gebruikt een elektronisch platform voor de interne communicatie met het team en de leerlingen en ouders. De elektronische berichten worden gezien als een belangrijk forum om de gelijkgerichtheid te bevorderen en om beslissingen toe te lichten of te onderbouwen. Verder verloopt de informatiedoorstroming via al dan niet graadgebonden personeelsvergaderingen en het digitaal platform.

Kwaliteitszorg De zorg voor kwaliteit is duidelijk aanwezig op schoolniveau. Een cel data ondersteunt hierbij het beleidsteam bij de schoolontwikkeling. Samen analyseren ze kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die ze zelf verzamelen, die de overheid aanlevert of die externe partners genereren. Op die manier gaan ze de opbrengsten van de school na om indien nodig bij te sturen. Recent organiseerde de school ook bevragingen om te peilen naar de tevredenheid bij leerlingen, leraren en ouders.

De klemtoon van de kwaliteitszorg lag tot nu toe grotendeels op de processen op schoolniveau. De doelgerichte aanpak van de vakoverschrijdende eindtermen, de aanpak van de zorg voor de risicoleerlingen en de systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en leefomgeving zijn daar onder meer voorbeelden van. De aanwending van datageletterdheid ter ondersteuning van de kwaliteitszorg tot op klasniveau is nog een werkpunt, al hebben sommige vakgroepen hier al een kwaliteitsvolle weg in afgelegd.

De school stelt in overleg jaarlijks een prioriteitenplan op met een ruim aantal doelstellingen per beleidsdomein. De omzetting van de beleidsprioriteiten naar concrete doelstellingen en de kwaliteitsbewaking van de processen binnen de vakken vertrouwt de schoolleiding toe aan de vakgroepen. Uit het erkenningsonderzoek blijkt echter dat niet alle vakgroepen even doelgericht en informatiegestuurd reflecteren over hun pedagogisch-didactisch handelen. Daardoor zijn er op het vlak van de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatiepraktijk duidelijke kwaliteitsverschillen merkbaar. Een vergelijkbaar patroon is merkbaar bij het nastreven van de VOET 'leren leren'. De schoolleiding bewaakt hierbij de effecten van de acties op vakgroepniveau onvoldoende.

De verdere fasering van de beleidsprioriteiten binnen de vakgroepen, met aandacht voor de onderwijskundige processen is dan ook een belangrijke uitdaging voor de school.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen vanuit de schooleigen visie op brede vorming.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het 'leren leren' op schoolniveau.
- De visie op het afstemmen van de evaluatiepraktijk op de eigenheid van onderwijsvormen en studierichtingen.
- De initiatieven tot onderwijskundige vernieuwing binnen een aantal vakken en projecten.
- De zorg voor risicoleerlingen op schoolniveau.
- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.
- De permanente zorg voor het leerlinggerichte en hartelijke schoolklimaat.
- De inzet en het engagement van de meeste leden van het schoolteam.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het consequent nastreven van het schooleigen opvoedingsproject.
- Het aanwenden van data met het oog op schoolontwikkeling.
- De openheid voor externe evaluatie.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De materiële ondersteuning van de leerplanrealisatie voor een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk in een aantal vakken.
- Het 'leren leren' op vakniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De planmatige aanpak van de beleidsprioriteiten.
- De opvolging van de onderwijskundige processen.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor informatica in tso tweede graad Handel.
- De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in aso derde graad Wetenschappen-wiskunde.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	natuurwetenschappen	
Graad 1 Moderne wetenschappen	natuurwetenschappen	
Graad 1 Sociale en technische vorming	natuurwetenschappen	
Graad 2 TSO Handel		informatica
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	aardrijkskunde	aardrijkskunde

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **05-12-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
David VROMANT de inspecteur-verslaggever	Wouter VAN LOOY de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	